

Instagram: stela_knjige
Facebook: stela
www.stelaknjige.rs

NASLOV ORIGINALA

Araminta Hall

Imperfect Women

Copyright © Araminta Hall 2020.

All rights reserved.

Za izdanje na srpskom jeziku © Publik praktikum 2021

ZA IZDAVAČA

Marko Sabovljević

UREDNIK

Marina Sabovljević

LEKTURA I KOREKTURA

Nataša Ninković

DIZAJN KORICA

Sara Vranić

SLOG I PRELOM

Studio Znak

ŠTAMPA

Alpha print, Zemun

TIRAŽ

1.000

IZDAVAČ

Publik praktikum

Dobrovoljačka 10/I, Zemun

office@publikpraktikum.rs

011/4202 544; 011/4202 545

GODINA IZDANJA

2021

© Masha Raymers, © Gabriel Silverio, © Olena Sergienko

Sva prava zadržana. Nijedan deo ove knjige ne sme se kopirati ni prenositi u bilo kom obliku ili bilo kojim sredstvima, elektronskim ili mehaničkim, uključujući fotokopiranje, snimanje ili bilo koji sistem za skladištenje i pretraživanje informacija, bez pismenog odobrenja izdavača.

Nesavršene žene

Araminta Hol

Prevela sa engleskog
Vesna Stojković

Stela

Za moje čudesno nesavršene žene,
Poli, Emili M., Doli, Šami i Emili S.

Savršeno ljudsko biće su sva ljudska bića zajedno, to je zbir, svi mi zajedno činimo savršenstvo.

– Sokrat

ELENOR

„Elenor.”

Uspravila se jer nije ni bila svesna da se javila na telefon. Noć je još uvek bila tamna i ništa nije imalo smisla. Vrtelo joj se u glavi, pa ju je spustila napred ne bi li vrtoglavica prestala, što joj je pak pomoglo da se rasani.

„Roberte?”

„Izvini što sam te probudio.”

„Koliko je sati?”

„Malo posle četiri.”

„Bože, da li se nešto dogodilo?”

„Nije. Pa, ne znam. Nensi nije ovde. Mora da sam zaspao dok sam čitao, jer maločas sam se probudio, a ona se još uvek nije vratila. A telefon me odmah prebacuje na govornu poštu.”

Ulična svetla probijala su se kroz pukotine na zavesama i pokušala je da se usredsredi na prugu veštačkog svetla, kao da to nešto znači.

„Ti ne znaš gde je ona, jelda? Mislim, da se nije slučajno vratila kod tebe posle večere?” Glas mu je zvučao kao zategnuti lastiš.

„Ne, ne, nije.” Izbacila je noge iz kreveta i sva ljutnja koju je prethodne noći osetila prema Nensi, koju je zapravo već dugo osećala, raspršila se. „Slušaj, mogu da stignem tamo za petnaest minuta.”

„Oh, bože, ne moraš...”

„U redu je, Roberte. Nabaciću nešto na sebe i sesti u kola.”

Lastiš u njegovom glasu je pukao. „Oh, bože, da li onda misliš... Mislim, treba li da pozovem policiju?”

„Ne, sačekaj mene.” Dok je pričala, Elenor je obukla farmerke, a njena ljutnja prerasla je u bes. Došlo joj je da uzme nešto i zafrljači ga o zid. Došlo joj je da se prodere u Nensino savršeno lice. Neće joj dozvoliti da se izvuče sa ovim. Nabrojaće sve, svaki mučni sekund, neće je ničega poštediti.

Dok je vozila osam kilometara od svog malog stana do Nensine velike kuće, Elenor je smišljala šta će sve reći svojoj prijateljici kada je ponovo bude videla. Kako će zahtevati od Nensi da prestane da igra te glupe igre sa svima oko sebe i prizna već jednom šta je uradila kako bi mogli da nastave sa svojim životima. Tokom godina, Elenor je gledala kako Nensi neprestano pravi male drame, koje su sada kulminirale, i nije mogla a da se ne zapita da li je samo želela da svoj život, ni izbliza onoliko ispunjen kao što je mogao da bude, učini zanimljivijim. Pitala se ponekad kako je to posedovati Nensin briljantni mozak, ali nikada ga ne upotrebiti ni za šta konkretno. Nensi je zaista mogla da bude šta god poželi ili uradi bilo šta, a ipak joj tako često nije uspevalo da se ičemu posveti svim srcem. Ponekad se činilo da je Nensi otpisala sebe iz priče sopstvenog života, što je svakako bio nekakav čin sabotaze.

Zaustavila se na crvenom svetlu, a tri tinejdžerke hitro su prešle ulicu, nasmejanih lica i držeći se ruku pod ruku. A onda se samo rastužila, jer su se pojavile poput nekakve poruke iz njene prošlosti, ili poput rascepa u šavu vremena, podsetivši je da su to mogle biti ona, Nensi i Meri od pre trideset godina.

Dok su prolazile pored kola, jedna od devojaka se okrenula i uhvatila pogled Elenor. Na trenutak se pokolebala da li da se osmehne, ali onda ju je prijateljica ponovo uvukla u razgovor.

Izgledale su kao studentkinje kakve su Nensi, Meri i ona bile kada su se upoznale, prvog dana Brucoške nedelje,¹ zapanjivši se koliko su imale sreće što su se tako brzo našle. Elenor se pitala da li se vraćaju u neurednu kuću u kojoj će se smežati zbog prethodne noći, da bi onda pričale o tome kakve će osobe postati, ljubavima koje će iskusiti, životima koji čekaju da u njih zakorače.

Kada je ponovo počela da vozi, pokušala je da se seti u šta su one bile tako ubeđene da će postići. Smatrala je da nije previše skrenula sa svog puta, mada je zamišljala sebe kako do sada već sedi u komitetima i vodi *Oksfam*, umesto male dobrotvorne organizacije koju je pokrenula. Meri je želela da za uvek ostane u svetu grčkih bogova i zacrtala je sebi akademski život. Zapravo, Elenor je pomislila kako njen život više podseća na kaznu grčkog boga, pored užasnog braka koji kao da je isisao iz nje sav život, iako nije bilo sumnje da obožava svoju decu, koja sada više nisu ni bila deca i gde je, dođavola, otišlo vreme? Teško je bilo i setiti se šta je Nensi želela da bude. Elenor je mislila da je sigurno imalo neke veze sa novinarstvom, da joj je krajnji cilj bio da uređuje novine, mada se sve to činilo neverovatnim, jer je pomisao da Nensi bilo čime bude dovoljno zadovoljna bila nepojmljiva.

Nensina i Robertova kuća bila je osvetljena poput božićne jelke. Elenor je već sa puta videla da je Robert već obišao svaku sobu i sada je kuća sijala iz mračne ulice kao da je spremna za zabavu. Robertovo lice ukazalo se na okruglom prozoru dnevne sobe i otvorio je ulazna vrata kada se popela uz stepenice, gde su se pozdravili zagrljajem, a on ju je, kao i uvek, privukao k sebi.

¹ Engl.: *Freshers' week*; održava se na univerzitetima širom Velike Britanije nedelju dana pre početka redovne nastave kako bi tek pridošli studenti mogli da se upoznaju sa društvenim aktivnostima koje univerziteti nude, a pre svega da se bolje upoznaju sa ostalim studentima i sklope nova prijateljstva. (Prim. lekt.)

„Da spremim čaj?“, pitao je dok su silazili u kuhinju u su-terenu.

„Ja ću. Sedi“, rekla je Elenor.

Poslušao ju je, smestio svoje već povijeno telo u stolicu i portrljao rukama oči, još više nabravši svoju već naboranu kožu. Pomislila je kako mu je plava kosa neuredna, raščupana od spavanja, i ispunila ju je ona poznata nežnost prema njemu.

Sedeli su zajedno i pijuckali čaj i nijedno od njih nije ništa reklo jer nijedno nije želelo to da izgovori, nijedno nije želelo da zna ili da kaže. Elenor je na trenutak pomislila da bi mogli biti običan par koji se rano ujutru sprema za odlazak na posao, okružen svojim ugodnim domom.

„Da li znaš gde je ona?“, konačno je pitao Robert.

„Ne baš.“ Elenor je obavila šake oko svoje šolje i pokušala da zamisli kako će reći ono što zna.

„Ali postoji neko drugi, zar ne?“ Gledao je pravo u nju dok je postavljao to pitanje.

„O bože, Roberte, dođe mi da ubijem Nensi.“ Nije želela da ona bude buda ta koja će reći Robertu istinu, ali nije mogla ni da ga laže u lice.

„Koliko dugo to traje?“

„Moraš o tome da razgovaraš sa njom.“

„Ali ne mogu, ona nije ovde.“

Elenor je mislila kako ju je tokom većeg dela njihovih života Nensi stavljala u nemoguće situacije, ali ova je bila najgora do sada. Možda joj ovog puta neće oprostiti. „Roberte, toliko mi je žao.“

„Da li je sinoć otišla kod njega?“

„Nakon što smo se našle, rekla je da ide da se vidi sa njim. Nisam znala unapred, kunem ti se.“

„Nisi ti kriva, Elenor.“ Ali rekao je to grubljim glasom. „Misiš da je onda to to? Da li su pobjegli zajedno?“

„Stvarno ne verujem. Pokušavala je da raskine sa njim, ali on nije hteo da prihvati njeno odbijanje.” Elenor je osetila tračak straha u stomaku jer je Nensi već neko vreme želela da raskine tu vezu i nije mogla da zamisli šta je taj čovek mogao da kaže kako bi je ubedio da se predomisli. Nensi nije bila zlobna, svakako nije bila žena koja se neće vratiti kući mužu sa kojim je u braku više od dvadeset godina. Ponovo je progovorila da odagna svoje strahove: „Jedva da mi je išta rekla o njemu, osim da postoji. Sinoć je bila uzrujana. Zaista je pokušavala da raskine sa njim.”

„Ko je on?”

Nensi je osetila kako joj se sa toplinom čaja telom širi mučnina. „Zaista ne znam. Rekla mi je samo da se zove Dejvid i da ga je upoznala preko posla.”

Trgao se kao oparen. „Da li je toliko ozbiljno da uradi ovo, da ode?”

Elenor se setila Nensiong bledog lica od prethodne noći, tačnije od ove iste noći, što je zapravo bilo apsurdno. Tačno je da je htela da prekine vezu, ali bila je i primetno skrhana, a sa Nensi je uvek bilo teško reći šta je stvarno, a šta je preuveličano. Elenor se tešila mislju da je Nensi žustra i smela. Ne bi pobegla, ali moguće i da je uradila nešto ovako glupo. Elenor je pogledala ponovo u Roberta, njegove oštre plave oči, njegov stas, i nije mogla da razume zašto joj on nije bio dovoljan. Otišla je na spavanje osećajući grižu savesti što nije bila ljubaznija prema prijateljici, ali sada je mislila da nije bila dovoljno oštra.

„Ne znam. Traje otprilike godinu dana.” Zateturao se unazad kada je to čuo. „Ali stvarno, pokrenula je priču o raskidu, ili je bar pokušavala da je pokrene. Želi da pokuša da popravi vaš odnos.” Bože, Nensi ne zaslužuje sve ovo.

„Dakle, ovo bi mogla biti poslednja...” Njegove reči su utihnule, a njihova podlost ukaljala je savršenost nove kuhinje koju je Nensi skoro opremila.

„O, Roberte, pa ovo je užasno. Ti to ne zaslužiš. Žao mi je.” Elenor se setila koliko je puta sedela za ovim stolom, jela Robertovu hranu i pila njegovo vino, vikenda provedenih u njihovoj kući u Saseksu, udobnih kreveta i toplih kupki, časkanja pored kamina i dugih šetnji. I činilo joj se sramnim što je izdala njegovo prijateljstvo.

„Svako bi na tvom mestu uradio isto. Mislim, Nensi ti je prijateljica.”

„Ali i ti si mi prijatelj.” Posegla je preko stola i stavila ruku preko njegove dok je govorila; koža mu je bila iznenađujuće meka.

Uputio joj je stegnuti, kruti osmeh.

„Ako će ti biti lakše, rekla sam joj koliko to ne odobravam, od samog početka. Nikada je nisam ohrabrivala.”

Pogledao je na sat iznad vrata, a Elenor je ispratila njegov pogled. „Pretpostavljam da bi trebalo da se spremam za posao.”

„Ali tek je pola šest.”

„Radimo na jednom važnom slučaju.”

„Ali, mislim, svakako ne danas. Stvarno ćeš da ideš na posao?”

„Ne mogu samo da sedim ovde. I radije ne bih donosio nikakve odluke dok ne razgovaram sa Nensi. Prijaće mi da se zanimam nečim.”

„Znači, oprostićeš joj?” I sama sebi je zvučala oštro. „Iako ne znaš sve činjenice?” Čarolija Nensinog života zatreperila je oko nje i na trenutak nije mogla da je podnese, nije mogla da podnese da će se Nensi i ovog puta izvući. Ali odbacila je tu pomisao, jer nije smela da dozvoli da poslednja godina pokvari njena osećanja prema Nensi. Nensi je bila žena koju je Elenor volela i cenila, koja bi je nasmejala, koja je uvek bila na drugom kraju telefonske veze da popriča sa njom, koja je često brinula o njoj.

„Nisam to rekao.” Elenor je jasno čula bes u njegovom glasu. Njegova ruka stiskala je ivicu stola, a vene su mu iskočile

ispod kože. „Ali veoma dugo smo zajedno. A tu je i Zara. Muslim, ne možeš tek tako da odbaciš više od dvadeset godina.”

Trenutak je delovao nestvarno, možda zato što je bilo toliko rano, a napolju je još uvek bilo mračno kao da je noć. Elenor je progutala suze, zajedno sa svojim sramom – naravno da nije znala kako izgleda razmišljati o takvim stvarima, o drugim ljudima, dugotrajnoj ljubavi. Ali Robert je onda ustao i Elenor je učinila isto, jer je bilo jasno da želi da bude sam.

„Hvala što si došla”, rekao je Robert dok su se vraćali uz stepenice.

Zastali su kod ulaznih vrata. „Kako si znao da te vara?”

Robert je slegao ramenima, odbijajući da uhvati njen pogled. „Nešto se očigledno već dešavalo. Pretpostavljam da je to jednostavno jedna od stvari koje uzmeš u obzir.”

Elenor je pomazila Robertovu mišicu preko džempera. „Mislim da ćete to srediti. Nadam se da hoćete.”

Kada je otvorio ulazna vrata, prožela ih je rana jutarnja studen. „Ako se danas čuješ sa njom, javi mi, možda me neće pozvati.”

„Naravno da hoću. A i ti meni.” Drhtala je od hladnoće, ali Robert kao da to nije primećivao. „Dakle...” Okrenula se da krene, ali kako je to učinila, pred kućom se zaustavio beli automobil. Pogledala je u Roberta, a njegovo lice govorilo joj je da ne greši. Oboje su u tihom, teškom jutarnjem miru gledali kako dva policajca izlaze iz kola i kreću ka kući.

„O bože”, rekao je Robert iza nje.

Dok su se peli uz stepenice, uniforme su im se stopile sa mrakom.

„Gospodin Henesi?”, pitao je jedan.

„Da”, odgovorio je Robert.

„Možemo li da uđemo, gospodine?”

Robert je zakoračio unazad, a Elenor se setila kako vampire moraš da pozoveš u svoju kuću, ne mogu tek tako da uđu.

Vratili su se u hodnik, a Elenor je poževela da ih sve prodrma, da pita policajce zašto im nije čudno što su ih zatekli kako stoje na pragu pred zoru. Nije želela da bude deo njihovog sveta u kom je baš sve moguće.

„Možemo li negde da sednemo?“, pitao je policajac i Robert je otvorio vrata salona, obojenog u jarkožutu boju koju je Nensi oduvek volela. *U svakoj kući, jedna soba treba da bude osunčana*, Elenor ju je čula kako izgovara to dok se spuštala na kauč. Kao da su grupa prijatelja koji su se slučajno okupili pre nego što se većina drugih probudila.

„Oprostite, a vi ste?“, pitao ju je policajac.

„Oh, izvinite, ovo je Elenor Mejkins. Ona je dobra prijateljica moje supruge.“ Ta izjava je zastrašujuće lebdela u vazduhu, kao da je čekala objašnjenje.

„Molim vas, gospodine Henesi, sedite“, rekao je policajac.

„Ne“, odgovorio je Robert. „Radije ću stajati.“

Policajac je skinuo kapu, a njegov kolega je učinio isto. „Veoma mi je žao. Telo žene u kasnim četrdesetim godinama pronađeno je pre nešto više od sat vremena i imamo razloga da verujemo da je to vaša supruga, Nensi Henesi.“

Čuvši to, Robert je seo odmah pored Elenor; osetila je kako se kauč ulegao, kako je utonuo celim telom. Usredsredila se na to što je duže mogla, dok se ostatak sveta okretao oko nje.

„Zašto mislite da je to Nensi?“, konačno je pitao Robert.

„Uz telo smo pronašli njenu torbu, a vozačka dozvola je bila u novčaniku.“ Drugi policajac se još uvek nije oglasio i Elenor se pitala da li je na nekakvoj obuci.

„O bože. Šta joj se dogodilo?“ Elenor je razmišljala samo o tome kako je Nensi provela noć napolju na ovoj ledenoj hladnoći.

„U ovom trenutku nismo sasvim sigurni. Ali izgleda da je dobila udarac u glavu.“

Elenor je pokušavala da shvati reči koje je policajac izgovorio. Nazvali su Nensi telom, a sada su govorili o udarcu u

glavu. Svakako je niko ni na koji način nije povredio, svakako je u pitanju neka greška. Na tu pomisao, ispunio ju je mučni bes i očajnička želja da pohita ka svojoj prijateljici i odagna njenu bol.

„Gde je ona?“, pitala je Elenor. „Mislim, da li je mrtva?“

I policajac i Robert pogledali su je kao da je budala. „Da“, konačno je rekao policajac koji je pričao. „Žao mi je, mislio sam da ste razumeli...“ Pocrveneo je. „Sada je u mrtvačnici.“

„Gde je pronađena?“, pitao je Robert.

„Pored reke, nedaleko od Hamersmita. Žao mi je što moram da pitam, ali da li imate neku skoriju fotografiju svoje supruge?“

Robert nije pokazivao nameru da se pomeri, pa je Elenor ustala i donela fotografiju sa kamina. Odabrala je jednu noviju, na kojoj je Nensi zagrlila Zaru. Loše Nensine fotografije nisu postojale, ali ova je bila posebno blistava jer je sunce bilo iza nje, naglašavajući njenu savršenost, gotovo je ocrtavajući. Pružila ju je policajcu, a on je klimnuo glavom pogledavši fotografiju.

„Gospodine Henesi, moraćemo vas zamoliti da dođete da identifikujete telo. Ili nekog drugog ko može to da uradi umesto vas?“

Robert je zastenjao, što je podsetilo na tiho mumlanje medveda.

„Ja mogu to da uradim“, rekla je Elenor.

„Ne“, rekao je Robert. „To treba ja da uradim.“

Dok je govorio, pogledi su im se sreli i Elenor je osetila kako ju je prožeo strah kada je shvatila da je sve u vezi sa Nensinom smrću gore od bilo koje druge smrti. Svi će propatiti i ništa više neće biti isto.

Dok je čekala Roberta na hladnim plastičnim stolicama ispred sobe za identifikaciju, nije mogla da se seti kako su došli u

mrtvačnicu. Pokušala je u glavi da ponovi put do tamo, da nekako sastavi sled događaja, ali bezuspešno. Robert je relativno brzo ponovo izašao, ali pogled mu je bio neusredsređen, a telo kao da mu je drhtalo.

„Da li bi ti smetalo ako uđem?” Elenor je iznenadila samu sebe rekavši to, ali Robert joj je pokazao da uđe, što je bio znak da to uradi.

Soba je bila veštački zamračena, ili je bar svetlo bilo prigušeno, sa prašnjavim veštačkim cvećem u vazama i tamnoplavom somotskom stolicom u jednom uglu. Obrisi tela, za koje je Elenor pretpostavila da je Nensi, ležao je na krevetu, prekriven čaršavom. Pored oblića je stajala neka žena i klimnula glavom, na šta je Elenor i sama klimnula. Žena se nagnula napred i sklonila beli čaršav. Elenor je prekasno shvatila šta ona radi, nije imala vremena da se pripremi za ono što će videti. A onda joj nije preostalo ništa drugo nego da priđe i pogleda svoju prijateljicu. Odmah je osetila olakšanje jer su očigledno pogrešili, to zapravo nije bila ona. Bila je to samo kopija Nensi, voštana figura, isečak od kartona. Elenor je poželeva da dotakne njenu kožu, koja već kao da je bila lišena svakog značaja. Njena lepota, koja je za života bila tako upečatljiva, nestala je kao da je znala šta sledi, kao da nije mogla podneti da se pretvori u kašu, propadne, da je pojedu crvi. Elenor je uzdahnula na tu pomisao, ali žena koja je držala čaršav već je skrenula pogled. Osim toga, mora da se svega nagledala u ovoj užasnoj sobi. Kakav posao. Činilo joj se nemogućim da bi iko poželeo ovakav posao.

Elenor je zakoračila bliže jer nešto nije bilo u redu, ili je možda nedostajalo, nešto što nije mogla da provali. Nensin levi obraz bio je otečen, a ispod čudne stvari nalik na turban koju je nosila nazirala se žuta modrica. I vilica joj je delovala čudno, gotovo kao da je bila kod zubara, pa joj je u ustima ostao pamučni tampon. Želela je da se okrene, jer sve je ukazivalo na to

da se njenoj prijateljici dogodilo nešto vrlo ružno i nije mogla podneti pomisao na nasilje koje je sigurno ostavilo te tragove. Njeni poslednji trenuci su bili bolni, to je bilo savršeno jasno.

Ali zapravo, najčudnije je bilo to što Nensi nije uopšte imala kosu, ili joj je kosa bila prekrivena tim čudnim turbanom. Nensi je uvek bila okružena svojom zlatnom kosom, dugom i ravnom na fakultetu, podignutom, ukovrdžanom, sada ošišanom u razbarušeni bob, koji je dopirao tik iznad ramena. To je najviše što će joj kosa ikada izrasti, iznenada je shvatila Elenor. Nensi više nikada neće imati drugačiju frizuru.

Ali pomešana sa svim tim bila je činjenica da je Elenor znala da Nensi ide da se nađe sa svojim ljubavnikom. Šta ako je on bio taj koji je ovo uradio? Šta ako je Elenor mogla da izgovori prave reči i spreči je da ode, a nije to učinila? Shvatila je da nije čak ni pokušala. Osetila je mučninu, a bes na ovu ženu sa kojom je delila toliki deo svog života pretvorio se u baricu kraj njenih nogu, tako da joj je ostao samo stid od same sebe. Elenor je volela ovu ženu i dozvolila je da joj se ovo dogodi.

„Zašto ima to oko glave?“, Elenor je pokazala na turban, kao da je uopšte bilo važno.

„Rana na potiljku je bila pozamašna, ovo smo stavili kako bismo je obuhvatili“, odgovorila je žena.

„Hoće li biti urađena obdukcija?“

„Pretpostavljam da hoće.“

„Znači iseći će je? Više nikada neće izgledati ovako?“ Elenor nije mogla da razume čemu sve to, dok se u njoj budio još veći očaj. Toliko je želela da se nagne i poljubi Nensin obraz boje alabastera, ali se nije usuđivala, ne samo zato što su je gledali već i zbog onoga što bi mogla da oseti.

„Oni odlično rade svoj posao. A u slučajevima poput ovog to je zaista neophodno, pomaže nam da dođemo do svih dokaza.“

Elenor je klimnula glavom, jer šta joj je drugo preostalo. Dok je odlazila, čula je kako žena vraća čaršav.

Jedan policajac ih je odvezao kući, odnosno do Nensine kuće, koja je već delovala prazno bez nje, ili bez saznanja da će se vratiti. Bila je puna drugih policajaca, i napolju i unutra, a u sobama je vladala gužva i užurbanost. Nekoliko ljudi motalo se ispred, pojedini sa foto-aparatima koji su im visili oko vrata, a jedan od fotografa dotrčao je do njih i pitao Roberta da li želi da dâ izjavu, ali je odgurnut u stranu. Kada su ušli, jedna policajka pitala je Roberta da li želi da obaveste Zaru, rekla je da mogu da pošalju oficira za održavanje veze sa porodicom na njen fakultet i da će se pobrinuti za nju. Ali Robert je odbio, to mora on da uradi, mada nije izgledalo da je u stanju. Razmišljao je da se odveze do tamo i kaže joj lično, ali ga je Elenor ubedila da to ne radi. Na kraju su se dogovorili i poslali tamo oficira za održavanje veze sa porodicom, da bude tamo kada Zara primi telefonski poziv. Elenor ga je ostavila samog i otišla u kuhinju sa drugim policajcem, gde je počela da priprema čaj, svesna da zapravo ne postoji ništa korisno što bi mogla da uradi i da od sada sve dužnosti mogu delovati besmisleno.

Bilo je besmisleno i što ništa nije bilo drugačije: što si i dalje morao da uzmeš kesicu čaja iz kutije u kredencu, da je ubaciš u šolju, napuniš čajnik i okreneš prekidač, da slušaš pištanje čajnika dok ključa, naliješ vodu, izvadiš kesicu, dodaš mleko. Gledala je sebe kako obavlja ove radnje, ali bile su nepovezane sa njom, kao i iskorišćena smeđa kesica čaja koju je bacila u kantu.

Sedeli su u kuhinji i pili čaj. Elenor je pomislila kako je to samo još jedan trenutak, ništa više. A ona je imala mnoštvo užasnih trenutaka u svom životu. Verovatno nijedan tako užasan ili nestvaran poput ovog, ali svejedno, još jedan trenutak koji treba preživeti kao i sve druge. Nije smela da zaboravi da sada nije važna ona, važni su Nensi, Robert i Zara. Ne sme da

razmišlja o svojoj večeri sa Nensi prethodne noći, ni o onome što je rečeno, ili nije rečeno. Ne sme da se raspadne, ne još.

„Smem li da vam postavim nekoliko pitanja?“, rekao je policajac, prodrevši joj u misli. Napolju se razdanilo, nebo je postalo potmulo sivo i, kada je pogledala kroz prozor, videla je ogoljeno drveće na ulici i sićušne kapljice kiše kako udara-ju o staklo. „Zovem se detektiv Danijels i iz iskustva znamo da, ako ove slučajeve brzo pokrenemo, imamo mnogo bolje rezultate.”

„Kako to mislite? Kakve slučajeve?” Elenor u trenutku nije razumela na šta misli.

„Sumnjive smrti.” Policajac je delovao ogorčeno i Elenor je tada shvatila da je ovo zvanično postalo nešto drugo.

„Da li smatrate da je ubijena? Mislim, zar nije moguće da je pala ili tako nešto?” Samo što je ona videla Nensi, čije je lice nekako odbacivalo tu mogućnost, ali se tvrdoglavo uhvatila za nju, jer je to sigurno bila najbolja u nizu užasnih opcija.

„U ovom trenutku je sve moguće”, rekao je mirno detektiv Danijels. „Ali ima naznaka koje nas navode na pomisao da ovo nije bio nesrećan slučaj.”

„O bože.” Činilo se da stvari izmiču kontroli i da stupaju na jednu novu teritoriju.

„Znamo da ste sinoć večerali sa gospođom Henesi.”

„Jesam.”

„Zbog toga je ono što imate da nam kažete izuzetno važno.”

„Pretpostavljam da jeste.” Čula je sebe kako to izgovara, ali sve joj se činilo nestvarnim.

„Kako vam je delovala gospođa Henesi? Da li znate gde je otišla posle večere? Kada ste otišle iz restorana?”

Elenor je udahнула, jer je znala da je sada trenutak kada će se sve promeniti. „Otišle smo oko deset i Nensi je otišla da se nađe sa svojim ljubavnikom.”

Detektiv Danijels se nagnuo napred, ne mogavši da obuzda uzbuđenje. „Ljubavnikom? Ko je to?”

„Ne znam.” Elenor se najednom osetila toliko umorno i uplašila se da će jednostavno zaspati. Toliko toga je trebalo reći, a bilo je premalo vremena.

„Da li gospodin Henesi zna za ljubavnika?”

„Da. Bar sada zna. Pozvao me je jutros u četiri, jer Nensi nije došla kući, pa sam došla ovamo i rekla mu. Ali on je već posumnjao.”

„Kako je posumnjao?”

Pogledala je u čoveka koji je revnosno zapisivao u svoju svesku i ponovo joj je sinulo da je ovo za njega samo posao, verovatno unapređenje, ako sve prođe kako treba. „Nisam sigurna. Rekao je da se nisu najbolje slagali, a to je jedna od stvari koja vam padne na pamet.”

„I kažete da ne znate identitet ljubavnika?”

„Tako je. Nensi se veoma stidela zbog svega toga. Pričala je o tome sa mnom samo zato što ju je grizla savest, ali nikada mi nije ispričala detalje.” Elenor se sećala kako je na samom početku afere morala praktično da spusti Nensi na zemlju ne bi li razgovarala sa njom, ali želela je i da je zaštititi od onoga što će svi pomisliti, jer je znala da to nije prava istina o njenoj prijateljici. „Jedino što mi je rekla jeste da se zove Dejvid i da ga je upoznala preko posla.”

„Ništa više? Nikakvo prezime?”

„Naravno da bih vam rekla njegovo prezime da znam.”

„Ali sigurni ste da se zvao Dejvid?”

„Da, to je bila jedina konkretna informacija koju mi je rekla o njemu. I to samo zato što sam je toliko puta pitala. Rekla je da ga ne znam, tako da nema svrhe da mi kaže bilo kakve detalje.” Ali Elenor se tada setila nečeg od prethodne noći, od koje kao da je prošlo hiljadu godina. „Oh, zapravo, pitala sam sinoć Nensi da li je oženjen i da li ima decu, i rekla je da jeste i da ima decu.”

„To je sve što je rekla? Nije vam rekla ime njegove žene ili koliko dece ima?”

„Ne.” Elenor se usredsredila na liniju crvenih bubuljica na policajčevom obrazu, koje su možda bile osip od brijanja.

„Da li znate koliko dugo je to trajalo?”

„Nešto duže od godinu dana, koliko ja znam.”

„Znači moguće je i duže?”

„Da, moguće je.” Mada Nensi nije umela ništa da zadrži za sebe, pa je Elenor mislila da je to malo verovatno.

„Da li je Nensi sa još nekim pričala o ovome?”

„Ne znam. Mislim da nije. Možda sa našom prijateljicom Meri, ali verovatno bih znala da jeste.” Pomislila je na Meri, koja i dalje živi svoj život. Činilo joj se nemogućim da on još uvek nije srušen. „Zaista se plašila da će Robert saznati, tako da ne mogu da zamislim da je sa bilo kim drugim pričala o ovome.”

Detektiv Danijels je pisao u svoj notes. „I rekla je da ga je upoznala preko posla?”

„Da. Mislim da je rekla da ga je upoznala na nekoj zabavi.”

„Gde je gospođa Henesi radila?”

„Pa, zapravo, uglavnom kod kuće. Prevodila je knjige. Govorila je tečno francuski, pa kada bi izdavač kupio neku francusku knjigu, ona bi je prevela na engleski.”

Elenor je pomislila da policajac deluje potišteno pred brojem pitanja kojima ga taj odgovor može odvesti.

„A kada ste sinoć napustile restoran, da li vam je Nensi rekla gde se nalazi sa tim Dejvidom? Ili da li ste videli u kom je smeru otišla?”

Elenor je porumenela setivši se njihovog rastanka. „Zapravo, Nensi je otišla pre mene. Ja sam ostala da platim tako da ne, nisam videla gde je otišla.” Elenor se pitala da li policajac shvata koliko je ona loša prijateljica.

„Da li ste vi platili zato što Nensi nije imala novca kod sebe?”

„Ne, mislim, nisam pitala, jednostavno sam ponudila da platim.” Elenor se zbog ovoga osetila bar malo bolje. „Ali Nensi je uvek imala novca kod sebe.”

„Šta mislite, da li bi nosila gotovinu?”

„Ne znam. Zašto to pitate?”

Činilo se kao da ne želi da joj kaže, ali onda je rekao: „Kada je pronađena, njen novčanik je ležao otvoren pored nje i u njemu nije bilo ni gotovine ni kartica.”

„Definitivno bi kod sebe imala bar karticu.”

„A da li je imala telefon?”

„Da, naravno. Da li je i on nestao?”

„Nismo ga našli. Da li ste je sinoć videli kako koristi svoj telefon?” Elenor je pokušala da se seti, ali videla je samo Nensino molećivo lice. „Ne, žao mi je. Ali sasvim sam sigurna da bi ga imala kod sebe.”

„Da, kao i većina ljudi.”

„Ali čovek sa kojim se nalazila je svakako ne bi opljačkao?” Definitivno bi bilo bolje da je nije ubio ljubavnik, kao da bi Elenor tako bila manje odgovorna.

Policajac je klimnuo glavom, ali je onda sve pokvario rekavši: „Pljačka nije jedini razlog zašto bi neko uzeo te stvari.”

„O bože, zato što bi u njenom telefonu moglo biti njegovih poruka? Zar ne možete nekako da uđete telefonu u trag, ili da pročitate poruke?”

„Imamo tim koji radi na tome, ali nije baš tako jednostavno kao što vas televizijske serije ubeđuju.” Zavalio se u stolicu, suzdržavši se da se ne protegne. „U svakom slučaju, bili ste od velike pomoći, gospođice Mejkins.”

Elenor je ostala dok Zara nije došla kući, a onda ih je ostavila same da zagrljeni plaču, osetivši se kao uljez. Osim toga,

Nensina majka, Perl, samo što nije stigla, a pomisao da je vidi bila je u tom trenutku nepodnošljiva. Obećala je da će ponovo doći ujutru, mada nije bila sigurna da li im je potrebna, a ni da li je žele, iako je Robert delovao toliko zahvalno da je pomislila da bi trebalo da dođe. Kada je Elenor konačno otišla, ponovo je bio mrak i ovog puta je ništa nije zaustavilo; mogla je to biti i repriza jutra, Nensi možda nije mrtva i sve se možda već rešilo, ali kako god da okreneš, ništa više neće biti isto.

Držala je ruke na volanu i činilo joj se da joj je telo pokidano, kao da su je pregazila kola, a onda se nekoliko puta vraćala i ponovo prelazila preko nje. Usta su joj bila suva, srce joj je udaralo u rebra i osećala je miris znoja koji joj je izbijao ispod pazuha. Meri još uvek nije znala. Ovo nije bilo nešto što bi mogla da joj kaže preko telefona, ali policajac ju je upozorio da će biti na svim vestima te večeri i već je bilo skoro šest, sumnjala je da Meri gleda vesti tako rano, ali ko zna. Krenula je ka Kilburnu, mileći kroz saobraćajnu gužvu u špicu, muškarce i žene zarobljene u svojim životima, ništa neuobičajeno.

Merina kapija još uvek je visila na šarkama. Bašta ispred kuće bila je i dalje zarasla u korov, a slomljeno stakleno okno na ulaznim vratima i dalje je pridržavao selotejp. Pozvonila je i vrata je otvorila Mejzi, što je značilo da mora da se osmehne.

„Zdravo, Eli.” Mejzi se osmehnula, a Elenor se srce slomilo kada je ugledala njene tek izbile tinejdžerske bubuljice. „Nisam znala da ćeš svratiti.”

„Nisam, mislim, jesam, ali niko nije znao da dolazim.”

„Mama”, viknula je Mejzi. „Došla je Eli.”

Meri je izašla iz kuhinje, brišući ruke o suknju, dok joj je kosa visila pored lica u dugim pramenovima i Elenor je pomislila da bi trebalo da je skrati, kao da bi to nešto rešilo.

„Eli, kakvo divno iznenađenje.” Zakoračila je napred. „Da li je sve u redu? Ne izgledaš dobro.”

Elenor je osetila da joj je nešto zapelo u grlu, a kada je otvorila usta uspela je samo da zaplače. „Mimi”, doviknula je Meri uz stepenice, „dodi ovamo.”

Čuo se tup udarac, a onda se Mimi stvorila pred njima, zureći u Eli i svoju mlađu sestru. Elenor je znala da je ovo pogrešno, da sve radi pogrešno.

„Povedi Mejzi i idite da gledate televiziju ili šta god”, rekla je Meri. „Ne ulazite u kuhinju.” Zatim je uhvatila Elenor za lakat i povela je kroz vrelu sobu ispunjenu parom, koja je mirisala na nadev. „Sedi”, naložila je i Elenor je poslušala, jer ionako samo što se nije onesvestila. „Želiš li nešto?”

„Malo vina. Ili viskija. Ili bilo šta.”

Meri je otvorila frižider. „Hauard ima neko pivo ovde.”

„Može.”

Meri joj je pružila hladnu crnu konzervu i sela pored nje. „Šta se dođavola dogodilo, Els?”

Pokušavala je da nađe pravi način da kaže ono što zna, ali pravog načina nije bilo. „Nensi je mrtva. Policija misli da je ubijena.” Pivo se osećalo na kvasac i podsetilo ju je zašto ga ne voli, ali bar je prestala da plače.

„Kako to misliš, pobogu?” Merine oči razrogačile su se iza naočara, pa je ličila na lik iz crtanog filma.

„O bože, Meri, mrtva je.”

Meri je utonula u stolicu i zaplakala onako kako bi Elenor želela da može, nekako čisto i iskreno, uz grcanje i more suza. Primakla je stolicu i zagrlila svoju staru prijateljicu, pa su se dele tako dok je Meri uzdisala i jecala.

Merini jecaji konačno su utihnuli. Kada se odmakla, oči su joj bile naduvene, a obrazi zamrljani. „Ali kako? Mislim, zašto? Kada?”

„Našli su je rano jutros na stazi pored reke u Hamersmitu, odmah pored mosta. Umrla je od udarca u glavu, ima veliku ranu na potiljku.”

Meri je prinela šaku ustima, kao da će se ispovraćati. „O bože. Ali mislim, ko je to uradio? Da li znaju zašto?”

„Ne.” Elenor je osećala težinu svih razgovora koje je vodila tog dana.

„Da li je silovana?”

Trgla se kada je čula to pitanje. „Bože, ne znam. Valjda nije. Mislim, svakako bi nam to rekli.” Mada su možda nešto rekli Robertu, i na tu pomisao osetila je komešanje u stomaku.

„Da li je u pitanju pljačka koja je krenula naopako?”

„Moglo bi da bude. Njena torba je bila pored nje, ali gotovina i telefon su nestali.”

„O bože, nije valjda ubijena zbog *ajfona*?”

Elenor je uzela prijateljicu za ruku. „Jesi li znala da je imala aferu?”

„Ne. Bože, da li ti je rekla?”

I Elenor je pomislila kako je u prijateljstvima, čak i posle toliko vremena, uvek prisutna ta mogućnost da se rodi ljubomora. „Da, ali mislim da mi je rekla samo zato što je bila očajna.”

„Znači misle da je on to uradio?”

„Da, možda. Videla sam Nensi sinoć i trebalo je posle da se nađe sa njim. Već nekoliko meseci je pokušavala da raskine, ali on joj to nimalo nije olakšavao.”

„Ko je on?”

„Ne znam. Nikada mi nije rekla.”

„Koliko dugo već znaš?”

„Okolo godinu dana.”

„Da li je to toliko dugo trajalo?”

„Ne znam. Rekla bih da jeste, manje-više.”

Meri ju je pogledala kao što su je pogledali i svi ostali tog dana. Godinu dana znaš nešto takvo o jednoj od svojih najboljih prijateljica i ne nateras je da ti kaže ko je to? Kakva si ti onda prijateljica? Kakva osoba? Imala je osećaj da će uskoro odlebdeti.

„Sigurno ti je nešto rekla.”

„Nije mnogo pričala o tome. Znam da se zvao Dejvid i da su se upoznali preko posla, ali to ne sužava previše izbor.”

„Bože, jadni Robert”, konačno je rekla Meri. „Kako je on? A Zara?”

„Užasno, što je potpuno očekivano.”

Merino lice se snuždilo i suze su ponovo navrle. „Oh, ne smem ni da razmišljam o njima.”

Elenor je popila još jedan gutljaj iz metalne konzerve, na silu progutavši gustu tečnost.

„Ništa mi od toga ne ulazi u glavu”, rekla je Meri.

„Meri Meri Meri.” Između reči nije bilo pauze. Jednostavno su se skotrljale niz stepenice i kroz vrata kuhinje.

„Otkud Hauard kod kuće?” Elenor se nije ni potrudila da sakrije oštrinu u svom glasu.

„Ovde je ceo dan. Nekakav virus.”

Merino ime nastavilo je da udara o vrata i Elenor je gledala prijateljicu kako mehanički ustaje. „Zaboga, reci mu da umukne”, rekla je, što toliko nije ličilo na nju pa je Meri zastala na putu do vrata. Ali bar je ponovo sela. „Trebalo je to davno da uradiš.”

„Šta?”

„Da mu ne odgovoriš.”

„Ali ipak je bolestan.”

„Pa, da, danas je bolestan. Pričam uopšteno.”

Meri se nagnula napred nad sto, a masna kosa pala joj je preko ruku. „O bože, Eli, nemoj sada, molim te. Moramo prvo ovo da preguramo.”

Elenor je na kraju stigla kući prilično rano, malo posle pola devet, mada se osećala toliko odsutno duhom da joj vreme nije delovalo sasvim stvarno. Nije mogla da ostane kod Meri,